

„Odkrycie *geniuszu kobiety* jako znak czasu w świetle Listu Apostolskiego Jana Pawła II *Mulieris dignitatem*”.

(fragment pracy magisterskiej s. M. Goretti Wróbel CR. Rozdział IV pt. „Kobieta w Kościele”, punkt 2 i 3).

2. Rola sióstr zakonnych w misji Kościoła

Pośród kobiet uczestniczących w życiu i misji Kościoła bardzo ważne miejsce zajmują siostry zakonne. Przez swoją konsekrację znajdują się one w samym sercu Kościoła, jako element o decydującym znaczeniu dla jego misji¹. Wraz z całym bogactwem osób konsekrowanych, siostry zakonne wyrażają najgłębszą istotę powołania chrześcijańskiego oraz dążenie całego Kościoła – Oblubienicy do zjednoczenia z jedynym Oblubieńcem (por. VC 3). Dzięki ich profesji rad ewangelicznych charakterystyczne przymioty Jezusa – dziewictwo, ubóstwo i posłuszeństwo – stają się w pewien swoisty i trwały sposób widzialne w świecie (por. VC 22), a spojrzenie wiernych, dzięki ich świadectwu przynależności do Boga, zwraca się ku tajemnicy Królestwa Bożego (por. VC 1). Jak zauważa *Kongregacja Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego*: *wezwanie do naśladowania Chrystusa poprzez szczególną konsekrację jest darem Trójcy Świętej dla całego Ludu wybranych*². Tak więc, ślubowane i spełniane przez siostry zakonne rady ewangeliczne są niejako widomym znakiem, który pociąga skutecznie wszystkich członków Kościoła do ochotczego wypełniania powinności powołania chrześcijańskiego (por. KK 44)³ i do przyjęcia zbawienia ofiarowanego nam przez Chrystusa. Istotnie, przez profesję rad ewangelicznych siostry zakonne nie tylko czynią Chrystusa sensem swojego życia, ale starają się też odtworzyć w sobie, w miarę możliwości, tę formę życia, jaką obrał Syn Boży przyszedłszy na świat (por. KK 44).

Zachowując ślub czystości - dziewictwo, przyjmują do swego serca dziewiczą miłość Chrystusa i wyznają Go wobec świata jako jednorodzonego Syna, jednego z Ojcem (por. VC 16). Czystość jest dla nich i dla świata żywym i stałym znakiem wymiaru religijnego. Przypomnieniem o wiecznym celu, manifestacją wiary, nadziei i łaski oraz stałym wezwaniem ku transcendencji⁴; *zapowiada przyszłe zmartwychwstanie i chwałę królestwa niebieskiego* (KK 44). Świadectwo sióstr zakonnych, oddanych niepodzielnym sercem Bogu, uświadamia innym wierzącym, że przyszłe życie będzie innym życiem niż obecne, i że to inne życie rozpoczęło się już tutaj na ziemi. Dziewictwo konsekrowane jest zatem proroctwem o czasach przyszłych, szczególnym znakiem życia wiecznego⁵ i eschatologicznym wizerunkiem niebiańskiej Oblubienicy i przyszłego świata (por. VC 7, 26; RD 11; MD 20).

¹ Por. J. S. Płatek, *Sam na sam z Bogiem. Rozważania rekolekcyjne dla osób konsekrowanych*, Częstochowa 2012, s. 385.

² Kongregacja Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego, *Rozpocząć na nowo od Chrystusa. Odnowione zaangażowanie życia konsekrowanego w trzecim tysiącleciu. Instrukcja*, Poznań 2002, s. 11.

³ Por. Jan Paweł II, *Życie konsekrowane znakiem i świadectwem Królestwa Chrystusowego*. Przemówienie podczas AG dnia 8 lutego 1995 r., OR, R. XVI, 1995, nr 5, s. 29.

⁴ Por. J. Ridick, *Skarby w naczyniach glinianych. Refleksje psychologiczno-teologiczne na temat ślubów zakonnych*, Kielce 1995, s. 63-65.

⁵ Por. J. W. Gogola, *Rady ewangeliczne. Teologia, praktyka, formacja*, Kraków 1999, s. 56.

Ślubując ubóstwo, siostry zakonne zanurzają się niejako w ubóstwie Chrystusa, *który będąc bogaty dla nas stał się ubogi, aby nas ubóstwem swoim ubogacić* (2Kor 8, 9). Mocą uczestnictwa w tym ubóstwie, ich świadectwo posiada moc samego Chrystusa. Zakonnice ubogacają świat, stając się ubogie. Ubogacają go duchowo, ale także materialnie, poprzez wpływanie na sprawiedliwszy podział dóbr i tworzenie wspólnoty miłości. Siostry zakonne, przez swoje ubóstwo, stają się nadto *światłem i solą świata*. Tak dla bogatych, jak i dla ubogich, ujawniają prawdziwe oblicze Kościoła, który jest ubogi i posłany przede wszystkim do ubogich⁶. Przez swoje oderwanie i sposób korzystania z dóbr tego świata, kobiety konsekrowane pokazują współczesnym ludziom, że te wszystkie dobra są godne szacunku na tyle tylko, na ile służą dobru człowieka, jego materialnemu i duchowemu rozwojowi⁷. We współczesnym świecie, gdzie bogaci coraz bardziej się bogacą, a ubodzy jeszcze bardziej biednieją, siostry zakonne przez swoje ubóstwo stają się kolejnym znakiem w misji Kościoła, który mówi, że nie można nadużywać dóbr doczesnych, że te dobra nie są dla człowieka źródłem szczęścia, że człowiek powołany jest do wyższych celów⁸.

Z kolei przez ślub posłuszeństwa, siostry zakonne ukazują wiernym, jak mogą odnaleźć drogę powrotu do Ojca. K. Rahner wyraził to w taki sposób: *posłuszeństwo jest stałą formą życia, dającą człowiekowi orientację ku Bogu. Taka orientacja jest eklezjalna, ponieważ przez nią zakonnik objawia szczególną istotę Kościoła*⁹. Ślubowane przez siostry zakonne posłuszeństwo nie jest więc narzędziem dla wyrobienia doskonałości poszczególnej siostry czy wspólnoty zakonnej, ale dla misji kościelnej (por. KK 7). Przypomina ono Ludowi Bożemu o powołaniu do służby, do dyspozycyjności i do cierpienia jako uczestnictwa w ofierze Chrystusa. Ponadto ma ono wpływ na dobro całego Kościoła, umacnia Królestwo Boże i rozpowszechnia go w każdej części świata. Jednym słowem - posłuszeństwo zakonne czyni zakonnice znakiem Kościoła, z jego uniwersalną misją pełnienia woli Bożej i pragnieniem rozeznawania dla siebie i innych, na czym ta wola polega „tu i teraz”¹⁰.

Jak widać, celem powołania kobiety konsekrowanej nie jest tylko i wyłącznie własne uświecenie, *misyjność jest wpisana w samo serce każdej formy życia konsekrowanego* (VC 25). Siostry zakonne, przez swoją profesję rad ewangelicznych, z jednej strony oddają się Bogu, z drugiej zaś pełnią szczególną misję wobec świata, i w ten sposób przyczyniają się do szerzenia misji Kościoła. Nawet życie kontemplacyjne sióstr zakonnych zawiera w sobie orientację eklezjologiczną¹¹.

Jest jeszcze jeden szczególny element życia zakonnego, który sprawia, że ma ono udział w misji Chrystusa i Kościoła – jest nim siostrzane *życie we wspólnocie dla misji* (VC

⁶ Franciszek, *Kościół ubogi i dla ubogich*. Przemówienie podczas spotkania z dziennikarzami dnia 16 marca 2013 r., OR, R. XXXIV, 2013, nr 5, s. 13.

⁷ Por. Jan Paweł II, *Wąską drogą za Chrystusem ku szczytom*. Przesłanie Jana Pawła II do uczestników II Międzynarodowego Kongresu poświęconego Życiu Konsekrowanemu, OR, R. XXVI, 2005, nr 2, s. 9; J. W. Gogola, dz. cyt., s. 143.

⁸ Por. K. Wójtowicz, *Bezcenny dar. Hasłowy zarys teologii życia konsekrowanego*, Kraków 2001, s. 38.

⁹ Cyt. za: J. Ridick, *Skarby w naczyniach glinianych. Refleksje psychologiczno-teologiczne na temat ślubów zakonnych*, Kielce 1995, s. 117.

¹⁰ Por. Tamże, s. 118-119.

¹¹ Por. Jan Paweł II, *Praktyka modlitwy w życiu konsekrowanym*. Przemówienie podczas AG dnia 4 stycznia 1995 r., OR, R. XVI, 1995, nr 3, s. 55.

72). Życie wspólnotowe stanowi tak ważny element życia zakonnego, że niektórzy uznawali je nawet za czwartą radę ewangeliczną¹². Nie można przecież przeżywać ewangelicznej konsekracji w indywidualistycznej samotności, potrzebna jest komunია z innymi. Właśnie w komunii życia, zgodnie z logiką miłości, rozbłyśka miłość Boża, przynosząc owoce miłości siostrzanej¹³. Życie zakonne każdej siostry niewątpliwie jest tym bardziej apostołskie, im głębsze jest jej oddanie się Panu Jezusowi i wspólnocie siostrzanej, która nie jest tylko dziełem ludzkim, lecz przede wszystkim darem Ducha Świętego, który czyni z niej część Kościoła¹⁴. Kościoła, który idzie przez świat do pełni Królestwa, do realizacji pewnej wielkiej historii, która jest „wielka”, ponieważ jest historią zbawienia. Musimy pamiętać, że sama wspólnota kościelna, a w niej analogicznie wspólnota zakonna, ma strukturę głęboko powołaniową: jest ona powołana do misji, jest znakiem Chrystusa jako „misjonarza Ojca”. Jak czytamy w *Lumen Gentium: jest w Chrystusie niejako sakramentem, czyli znakiem i narzędziem zjednoczenia z Bogiem i jedności całego rodzaju ludzkiego* (nr 1)¹⁵.

Na tej wielopłaszczyznowej formie duchowego uczestnictwa w misji Kościoła każdej siostry zakonnej, wyrażającej się w ślubach i życiu wspólnotowym, możemy dopiero teraz mówić o posłudze czynnej, wpisanej w dzieło misyjne wspólnoty eklezjalnej. I tak np. w *Konstytucjach Zgromadzenia Sióstr Zmartwychwstania Pana Naszego Jezusa Chrystusa*, w paragrafie zatytułowanym: *Misja apostołska Zgromadzenia*, czytamy takie słowa: *Zgromadzenie włącza się w zbawcze posłannictwo Kościoła. Podejmując jego apostołskie posługiwanie stara się wypełnić jak najdoskonalej zlecenie Zmartwychwstałego Pana: <<Udaj się do moich braci i powiedz im>>(J 20, 17) oraz naśladować przykład Jego współczucia i troski o człowieka. W bliźnim, a zwłaszcza w ubogim, cierpiącym i opuszczonym, będziemy widziały samego Chrystusa, który utożsamia się z nim, mówiąc: <<wszystko, co uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, Mieście uczynili>> (Mt 25, 40)*¹⁶. Jak widzimy, na tym konkretnym przykładzie prawa zakonnego, siostry żyjąc w danym zgromadzeniu i wypełniając jego misję, związane są ściśle z posłannictwem Kościoła powszechnego.

W zależności od ducha i charyzmatu poszczególnego zgromadzenia, zgodnie z otrzymanymi uzdolnieniami, w konstruktywnej harmonii z posłannictwem własnej wspólnoty, angażują się w dzieła ewangelizacji (por. Rm 70), pracę wychowawczą, formację

¹² Por. Konferencja Wyższych Przełożonych Zakonów Męskich. Konferencja Wyższych Przełożonych Żeńskich Zgromadzeń Zakonnych, *Idziemy naprzód z nadzieją. Życie konsekrowane w Polsce na początku nowego tysiąclecia*, red. K. Wójtowicz, Kraków 2003, s. 30.

¹³ Por. A. A. Ballestrero, *Konsekracja*, tł. E. Dobrzelecka, Kraków 2000, s. 49-50.

¹⁴ Por. K. Wójtowicz, *Bezcenny dar. Hasłowy zarys teologii życia konsekrowanego*, Kraków 2001, s. 51.

¹⁵ Por. Papieskie Dzieło Powołań Kościelnych, *Nowe powołania dla nowej Europy. (In verbo tuo...)*. Dokument końcowy Kongresu poświęconego powołaniom do kapłaństwa i życia konsekrowanego w Europie, Poznań 1998, s. 43.

¹⁶ *Konstytucje Zgromadzenia Sióstr Zmartwychwstania Pana Naszego Jezusa Chrystusa*, § 71, Rzym 2010, s. 42.

przyszłych kapłanów i osób konsekrowanych, animację wspólnot chrześcijańskich, kierownictwo duchowe oraz obronę fundamentalnych dóbr życia i pokoju¹⁷.

Siostry zakonne można nadto zauważyć w szpitalach i hospicjach, gdzie niosą wszystkim chorym i cierpiącym duchowe wsparcie, ukazując sens współcierpienia z Chrystusem. Są one zaangażowane również w dziedzinie wychowania młodych do wiary. W tym celu, liczne zgromadzenia żeńskie założyły wiele szkół, by zapewnić naukę i wychowanie religijne, zwłaszcza dzieciom i młodzieży¹⁸. Zakonnice można ponadto dostrzec w dziełach miłosierdzia i ośrodkach dla ubogich, niepełnosprawnych i opuszczonych¹⁹. Wreszcie, widzi się je w różnych posługach parafialnych oraz w dziełach katolickich, gdzie kobiety wskazują swoje zdolności do współpracy w posłudze duszpasterskiej²⁰. W tych wyliczonych miejscach służby drugiemu człowiekowi, siostry zakonne oddają całe siebie i wszystkie swoje siły dla wzrostu Królestwa Bożego na ziemi, za które Kościół ponosi główną odpowiedzialność.

Należy jeszcze dodać, że *wszystkie siostry, niezależnie od rodzaju wykonywanych obowiązków, a także siostry chore, cierpiące i starsze, przyczyniają się do wypełnienia apostolskiej misji Zgromadzenia w Kościele*²¹. Mówiąc inaczej, każda siostra zakonna wykonuje jakąś część posługi Jezusa i dla Jezusa²², przede wszystkim przez modlitwę i otwieranie własnego serca na działanie łaski Bożej (por. VC 25) oraz dbanie w sobie o wzrost miłości Boga i bliźniego.

Reasumując, siostry zakonne stają się misjonarkami, nieustannie pogłębiając w sobie świadomość tego, do czego zostały powołane i wybrane przez Boga²³. Podporządkowując całe swoje życie Bogu i ofiarowując Mu wszystko, czym są i co mają, stają się prawdziwym znakiem Chrystusa w dzisiejszym świecie (por. VC 25). Najważniejszym bowiem przejawem ich misji nie są zewnętrzne dzieła, ale przede wszystkim uobecnienie w świecie samego Chrystusa przez osobiste świadectwo życia²⁴. To jest wyzwanie i pierwszoplanowe zadanie

¹⁷ Por. K. Wojtarowicz, *Formy realizacji „pełni bycia kobietom” w życiu konsekrowanym*, [w:] *Godzina kobiet? Recepcja nauczania Kościoła Rzymskokatolickiego o kobietach w Polsce 1978-2005*, red. E. Adamiak, M. Chrzastowska, Poznań 2008, s. 314-315.

¹⁸ Por. K. Gurda, *Troszcząc się o życie*, „Via Consecrata”, R. XII, 2009, nr 6, s. 28-29; E. E. Samsel, *List pasterski o powołaniu kobiet konsekrowanych na niedzielę 26 stycznia 2003 roku*, „Via Consecrata”, R. VI, 2003, nr 2, s. 9-10.

¹⁹ Por. Cz. Parzyszek, *Otoczmy troską życie – zadania osób konsekrowanych*, „Via Consecrata”, R. XII, 2009, nr 2, s. 23-24; R. Sawicki, *Bez kobiet nie ma Caritas w Kościele. Rola kobiet w realizacji eklesjalnej funkcji charytatywnej*, [w:] *Geniusz kobiety. Kobieta w Kościele, kobieta w świecie*, red. J. Przybyłowski, E. Robek, B. Szostek, Warszawa 2013, s. 132-135.

²⁰ Por. Jan Paweł II, *Życie konsekrowane kobiet*. Przemówienie podczas AG dnia 15 marca 1995 r., OR, R. XVI, 1995, nr 5, s. 34; Cz. Drążek, *Życie konsekrowane w nauczaniu Jana Pawła II*, Kraków 1996, s. 93-96.

²¹ *Konstytucje Zgromadzenia Sióstr Zmartwychwstania Pana Naszego Jezusa Chrystusa*, § 80, dz. cyt., s. 47.

²² Por. Konferencja Wyższych Przełożonych Zakonów Męskich. Konferencja Wyższych Przełożonych Żeńskich Zgromadzeń Zakonnych, *Idziemy naprzód z nadzieją...*, dz. cyt., s. 36.

²³ Por. T. J. Ramera, *Czego dzisiaj oczekuje świat od kobiet konsekrowanych?*, „Via Consecrata”, R. IX, 2006, nr 5, s. 48.

²⁴ Por. E. E. Samsel, *Istotne elementy duchowości konsekrowanej – perspektywa na trzecie tysiąclecie*, „Via Consecrata”, R. V, 2002, nr 2, s. 34-35.

życia konsekrowanego, życia każdej siostry zakonnej. Również Papież Benedykt XVI, w czasie swojej pielgrzymki do Polski, podczas spotkania z zakonnikami i zakonnicami w Jasnogórskim Sanktuarium, przypomniał siostronom: *niezależnie od tego, jaką misję wam powierzono, jakąkolwiek posługę klasztorną czy apostolską spełniacie, zachowujcie w sercu prymat waszego życia konsekrowanego. Niech ożywia waszą wiarę. Przeżywane w wierze, życie konsekrowane jednoczy ściśle z Bogiem, budzi charyzmaty i czyni waszą posługę nadzwyczajnie owocną*²⁵. Można zatem powiedzieć, że siostry zakonne wypełniają charyzmaty i uczestniczą w misji Kościoła na mocy samej swojej konsekracji, której dają świadectwo w sposób zgodny z programem swego zakonu, zgromadzenia czy instytutu (por. VC 72)²⁶.

3. Powołanie dziewcz konsekrowanych

Życie konsekrowane kobiet najczęściej kojarzy się nam z powołaniem zakonnym i wspólnotowym. Zapominamy jednak, że we wspólnocie eklezjalnej istnieją jeszcze inne formy życia konsekrowanego (por. PB art. 110), w tym również indywidualne, w których kobiety odnajdują i realizują swój niezastąpiony *kobiecy geniusz*. Niewątpliwie jedną z takich form, sięgającą korzeniami Ewangelii i Listów św. Pawła, jest konsekrowane dziewictwo (por. MD 20)²⁷. Począwszy od czasów apostoelskich dziewice chrześcijańskie, powołane przez Pana, by poświęcić się Mu w sposób niepodzielny w większej wolności serca, ciała i ducha, za aprobatą Kościoła podejmowały decyzję, by *ze względu na Królestwo Niebieskie* (Mt 19, 12) żyć w stanie dziewictwa (por. KKK 922)²⁸.

We wczesnym Kościele dziewictwo cieszyło się wielkim szacunkiem, uważano je za najbardziej godny pochwały stan w chrześcijaństwie, zasługujący na wielką nagrodę. Wielu pisarzy wczesnochrześcijańskich oraz Ojców Kościoła, takich jak: Metody z Olimpu, Atanazy z Aleksandrii, Cyprian z Kartaginy, Ambroży z Mediolanu, Augustyn z Hippony, podkreślało jego wartość i poświęcało mu swoje dzieła²⁹. Święty Ambroży widział w dziewictwie *znamienny wykwit Chrystusowej nauki i jeden z niezaprzeczalnych tytułów wyższości chrześcijaństwa nad kulturą pogańską*³⁰. Cyprian z Kartaginy uważał dziewice konsekrowane za wybraną część Chrystusowego stada. Metody mówił, że dziewice są bezkrwawym

²⁵ Benedykt XVI, *Spotkanie Benedykta XVI z zakonnikami i zakonnicami, z seminarzystami oraz przedstawicielami ruchów kościelnych w Jasnogórskim Sanktuarium*, [w:] *Trwajcie mocni w wierze. Przemówienia i homilie Benedykta XVI w Polsce, 25-28 maja 2006*, red. E. Data, K. Kuźnik, Marki 2006, s. 71.

²⁶ Por. E. Gambari, *Życie zakonne po Soborze Watykańskim II*, tł. J. E. Bielicki, Kraków 1998, s. 502.

²⁷ *Na gruncie Ewangelii rozwinęło się i pogłębiło znaczenie dziewictwa jako powołania także dla kobiety, w którym znajduje potwierdzenie jej godność na podobieństwo Dziewicy z Nazaretu* (MD 20).

²⁸ Od IV wieku przez uroczystą modlitwę konsekracyjną Kościół utwierdzał dziewice w ich postanowieniu. Z biegiem czasu modlitwę tę otoczono jeszcze innymi świętymi obrzędami i włączono do Pontyfikału Rzymskiego. Por. *Pontyfikał Rzymski, Obrzęd konsekracji dziewic. Ordo consecrationis virginum*. Fragment, [w:] *Życie konsekrowane w dokumentach Kościoła. Od Vaticanum II do Ripartire da Cristo*, red. B. Hylla, Kraków 2003, s. 113.

²⁹ Por. J. S. Płatek, *Dziewictwo – celibat – konsekracja*, Częstochowa 1994, s. 55; E. Cavalcanti, *Zadania kobiety w Kościele*, Com, R. XIII, 1993, nr 6, s. 67-68.

³⁰ A. Bober, *Antropologia patrystyczna*, Kraków 1965, s. 163.

ołtarzem, z którego wznosi się kadzidło miłości³¹. Z kolei Orygenes twierdził, że nieskalane ciało jest żywą, podobającą się Panu ofiarą. On też wprowadził do rozważań teologicznych ideę związku oblubieńczego duszy dziewiczej z Chrystusem³².

Początkowo dziewice mieszały ze swoimi rodzinami albo we własnych domach³³. W swojej posłudze były do dyspozycji Kościoła, przede wszystkim przez modlitwę i pełnienie dzieł miłosierdzia³⁴. Wraz z rozwojem życia monastycznego Kościół powiązał ich powołanie z uroczystą profesją rad ewangelicznych, życiem we wspólnocie i wspólną regułą, a na mocy dekretów Soboru Laterańskiego II z 1139 roku zaprzestał udzielania konsekracji dziewicom żyjącym w świecie³⁵. Dopiero Sobór Watykański II, w duchu odnowy Konstytucją *Sacrosanctum concilium*, nakazał krytycznie przejrzeć obrzęd konsekracji dziewic (por. nr 80)³⁶ i przywrócić dziewicom pierwotne powołanie, niekoniecznie związane z radami ewangelicznymi i życiem we wspólnocie. Wypełnieniem tego wskazania jest nowy *Ordo consecrationis virginum*, promulgowany 31 maja 1970 roku przez Pawła VI, który po ośmiu wiekach przywrócił możliwość udzielania konsekracji dziewicom chrześcijańskim żyjącym w świecie³⁷.

Według *Ordo consecrationis virginum* dziewice, poświęcone Bogu z natchnienia Ducha Świętego, składają zobowiązanie do życia w czystości, aby bardziej kochać Chrystusa i lepiej służyć bliźnim (por. OCV 2)³⁸. Wyrażając ten święty zamiar, dziewice zostają poświęcone Bogu przez biskupa diecezjalnego według zaaprobowanego obrzędu liturgicznego oraz mistycznie poślubione Chrystusowi, Synowi Bożemu, i włączone w służbę Kościoła (por. KPK 604 § 1). Przez ten uroczysty obrzęd (*consecratio virginum*) dziewice pozostając w świecie, stają się osobami konsekrowanymi, transcendentnym znakiem miłości Kościoła do Chrystusa, eschatologicznym obrazem niebiańskiej Oblubienicy i przyszłego życia (por. KKK 923; VC 7)³⁹.

Na mocy swojej konsekracji, zgodnie ze swym stanem i otrzymanymi charyzmatami, dziewice oddają się pokucie, dziełom miłosierdzia, apostołstwu i gorliwej modlitwie (por. OCV 2). Od chwili przynależności do stanu dziewic, ich powołanie przestaje być sprawą indywidualną, lecz przyjmuje wymiar społeczny, przede wszystkim religijny i

³¹ Por. J. Gołębiowski, *Niektóre teologiczne podstawy dziewictwa konsekrowanego*, [w:] http://konsekrowane.org/dokumenty/jg_ocv1.pdf (10. 12. 2013).

³² Por. J. Miazek, *Odnowiony obrzęd konsekracji dziewic*, CT, R. LIII, 1983, nr 3, s. 69.

³³ Por. J. Machniak, *Chrześcijanin wobec... czystości, dziewictwa, celibatu*, Kraków 2003, s. 32.

³⁴ Por. T. Nowak, *I ty możesz zostać dziewicą konsekrowaną*, „Apostolstwo chorych”, R. LXXII, 2001, nr 4, s. 13.

³⁵ Por. P. Walkiewicz, *Dziewictwo płodne – ideał konsekracji osoby*, [w:] http://konsekrowane.org/dokumenty/dziewicza_plodnosc.pdf (10. 12. 2013).

³⁶ *Należy rozpatrzyć krytycznie obrzęd konsekracji dziewic, znajdujący się w Pontyfikale rzymskim* (KL 80).

³⁷ Polski przekład *Ordo consecrationis virginum* został zatwierdzony przez Konstytucję ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów dnia 28 maja 1990 roku. Por. *Pontyfikał Rzymski, Obrzęd konsekracji dziewic. Ordo consecrationis virginum*. Fragment, [w:] *Życie konsekrowane w dokumentach Kościoła...*, dz. cyt., s. 113.

³⁸ Por. A. Derdziuk, *Czystość konsekrowana*, „Via Consecrata”, R. VI, 2003, nr 1, s. 29.

³⁹ Por. K. Konecki, *Charyzmat dziewictwa inicjatywą i darem Boga Ojca*, „Via Consecrata”, R. II, 1999, nr 10, s. 27.

eklezyjalny⁴⁰. Dziewice stają się eklezyjalnym znakiem dziewiczości Kościoła, narzędziem jego owocności i świadkiem jego wierności Chrystusowi.

*Jest także zadaniem dziewic stać się aktywnymi rękami szlachetności lokalnego Kościoła, jego głosem modlitwy, wyrazem miłosierdzia, pomocą dla ubogich, pocieszeniem dla jego cierpiących synów i córek, i wsparciem dla sierot i wdów*⁴¹. Przez wypełnianie tych wskazań, dziewice realizują duchową płodność i duchowe macierzyństwo, które ma swe źródło w ich oblubieńczym zjednoczeniu z Chrystusem⁴². *Dziewictwo konsekrowane musi być duchowo płodne*⁴³. Precyzyjnie ujął to Papież Wojtyła w *Mulieris dignitatem*, zaznaczając, że dziewictwo chociaż niesie rezygnację z małżeństwa i z macierzyństwa fizycznego, nie odbiera kobiecie przywileju macierzyństwa <<wedle Ducha>> (por. Rz 8, 4), które obejmuje dosłownie wszystkich (por. nr 21).

Duchowa płodność konsekrowanych dziewic wyraża się nie tylko przez czynne apostołstwo, ale także w modlitwie wstawienniczej zanoszonej do Boga w konkretnych intencjach Kościoła i świata (por. OCV 16)⁴⁴. Kościół usilnie zaleca dziewczynom codzienną modlitwę Liturgią Godzin, zwłaszcza Jutrznia i Nieszporami. W ten sposób, łącząc swój głos z głosem Chrystusa Najwyższego Kapłana oraz Kościoła Świętego, dziewice mają wielbić Ojca Niebieskiego i wypraszać zbawienie świata (por. OCV 2). Dzięki takiej modlitwie stają się one matkami, gdyż przyczyniają się do tego, że niezliczone dzieci rodzą się do życia w łasce lub to życie odzyskują (por. OCV 16).

Mówiąc o misji dziewic konsekrowanych w Kościele, należy podkreślić, że *dziewica konsekrowana nie jest „minister”, lecz „esse”*. Jest ona rzeczywistością, która ma wartość obecności. [...] „Proprium” jej życia polega na tym, aby w byciu konsekrowaną przywoływać i uobecniać rzeczywistość transcendentną, której jest nosicielką na sposób fizyczny. Można więc powiedzieć, że jej pierwszoplanowym powołaniem jest bycie dla świata żywym znakiem rzeczywistości nadprzyrodzonej, cała natomiast działalność jest następstwem tego i z tego wypływa⁴⁵. Krótko mówiąc, nie tyle jest ona konsekrowana, by „działać”, co raczej, by „być”. Nie rodzaj pracy czy zaangażowania stanowi o istocie jej życia i powołania, ale sam znak jej przynależności do Chrystusa.

W realizacji swojego powołania, w miłości do Chrystusa i do Kościoła, każda dziewczica konsekrowana szuka wsparcia i pomocy u Maryi (por. KPK 663 § 4; VC 28), w Tej, która w sobie stworzyła przestrzeń i nadała formę oblubieńczemu przymierzmu między Bogiem a ludzkością, stając się Matką Chrystusa oraz tych, którzy w Duchu Świętym odrodzeni

⁴⁰ Por. Tenże. *Konsekracja dziewic w odnowie liturgicznej Soboru Watykańskiego II*, Wrocław 1997, s. 238.

⁴¹ Jan Paweł II, *Niech Chrystus będzie waszą całkowitą i wyłączną miłością*. Przemówienie z dnia 2 czerwca 1995 r., [w:] <http://konsekrowane.org/dokumenty/jp2-ocv.pdf> (10. 12. 2013).

⁴² Por. A. Pryba, *Mężczyzna i kobieta – ku pełni humanum. Refleksje na podstawie Listu Apostolskiego Papieża Jana Pawła II „Mulieris dignitatem”*, „Teologia i moralność”, 2009, nr 5, s. 40-41.

⁴³ Por. J. Miazek, art. cyt., s. 76.

⁴⁴ Por. Tamże, s. 75.

⁴⁵ K. Konecki, *Konsekracja dziewic...*, dz. cyt., s. 279-280.

zostają do życia w łasce. W Maryi dziewica konsekrowana odkrywa sposób życia w wierze, ucząc się od Niej wypełniać wolę Bożą i stając się coraz bardziej służebnicą Pańską⁴⁶.

Każda forma życia konsekrowanego, a więc i dziewictwo konsekrowane, ma głęboki wymiar eklezjalny, gdyż uczestniczy w życiu i świętości Kościoła⁴⁷. Związek dziewicy z Kościołem dokonuje się przez związek z biskupem. Biskup diecezjalny jest bezpośrednio odpowiedzialny za dziewice na terenie swojej diecezji. To on rozeznaje powołanie dziewic, przygotowuje do konsekracji i jest głównym szafarzem obrzędu konsekracyjnego (por. OCV 6; VC 49). Przed konsekracją zapewnia kandydatce formację początkową, z kolei po konsekracji troszczy się o jej ciągłą formację duchową, teologiczną i apostolską (por. KPK 661)⁴⁸. Do biskupa diecezjalnego należy również ustalenie sposobu, w jaki dziewica prowadząc życie świeckie ma się zobowiązać do zachowania dziewictwa na zawsze (por. OCV 5).

Dziewice konsekrowane przez biskupa łączą się szczególną więzią z Kościołem partykularnym, któremu służą z poświęceniem, chociaż pozostają w świecie (por. VC 7, 42). Zazwyczaj prowadzą indywidualny tryb życia⁴⁹, nie podlegając żadnym strukturom życia wspólnotowego. Wspólnotą dla dziewic konsekrowanych, w której realizują swoją misję, jest Kościół diecezjalny. Charakter diecezjalny stanu dziewic stanowi istotną cechę ich formy życia i polega na przynależności i miłości dziewicy konsekrowanej do swojego Kościoła lokalnego. Na diecezjalny charakter stanu dziewic wskazuje chociażby zalecane przez *Obrzęd* miejsce konsekracji, tj. kościół katedralny, który jest matką wszystkich kościołów diecezji⁵⁰. W odniesieniu do innych form życia konsekrowanego nie ma takiego zalecenia.

Podsumowując, trzeba zaznaczyć, że dziewictwo kobiety konsekrowanej żyjącej w świecie, nie jest celem samym w sobie i nie polega tylko na niezawarcie małżeństwa, i ograniczeniu się do samego <<nie>>. Jego wartość i sens płynie z tego, że jest ono poświęcone Bogu i jest wyrazem nieskończonej miłości do Boga i człowieka; dziewictwo konsekrowane zawiera głębokie <<tak>> w porządku oblubieńczym: oddanie siebie z miłości w sposób zupełny i niepodzielny (MD 20). Dziewictwo jest też drogą, na której dziewica konsekrowana, choć w sposób inny niż w małżeństwie, realizuje swą kobiecą osobowość, przeżywa swoje bycie kobietą i wypełnia chrześcijańskie powołanie⁵¹.

⁴⁶ Por. Jan Paweł II, *Maryja – wzór dziewictwa*. Przemówienie podczas AG dnia 7 sierpnia 1996 r. OR, R. XVII, 1996, nr 10, s. 23-24.

⁴⁷ Por. T. Paszkowska, *Misterium konsekracji osób w perspektywie duchowości Soboru Watykańskiego II*, Lublin 2005, s. 141-142.

⁴⁸ Biskup diecezjalny określa sposób realizacji formacji ciągłej np. poprzez uczestnictwo w regularnych spotkaniach w ciągu roku, corocznych rekolekcjach zamkniętych oraz innych spotkaniach służących formacji, udział wspólnotowy we Mszy Św. i Liturgii Godzin; formacja ciągła może być prowadzona we współpracy z innymi diecezjami przy uwzględnieniu wzajemnych doświadczeń.

⁴⁹ Dziewice konsekrowane mają prawo zrzeszania się, tworząc stowarzyszenia, których statuty wymagają zatwierdzenia ze strony władzy eklezjalnej. Zrzeszenie się jest dopuszczalne w celu wierniejszego wypełniania swego zamiaru oraz służby Kościołowi (Por. KPK 604 § 2).

⁵⁰ Por. J. Miazek, art. cyt., s. 71.

⁵¹ Por. A. Rosłońska, *Realizacja powołania kobiety w rodzinie*, [w:] *Geniusz kobiety. Kobieta w Kościele...*, dz. cyt., s. 124.